

MINISZTERELNÖKI HIVATAL
KORMÁNYSZÓVIVŐI IRODA

Sikerrel zárult a válságkezelés első szakasza

Háttéranyag a sajtó számára

Az április közepén megalakult kormány válságkezelésre, felelős cselekvésre vállalkozott, és óriás léptekkel halad. Az új kormány azonnali válságkezelést kezdett a munkahelyek, családok védelme érdekében, lépéseket tett az egyensúly helyreállításáért, a hosszú távú növekedés megalapozásáért, a külső és belső bizalom, illetve Magyarország önbizalmának megerősítéséért. Az elmúlt 75 nap jelentős része ezeknek a feladatoknak a megoldásáról szólt, amelyekben gyorsan és határozottan lépett a kormány.

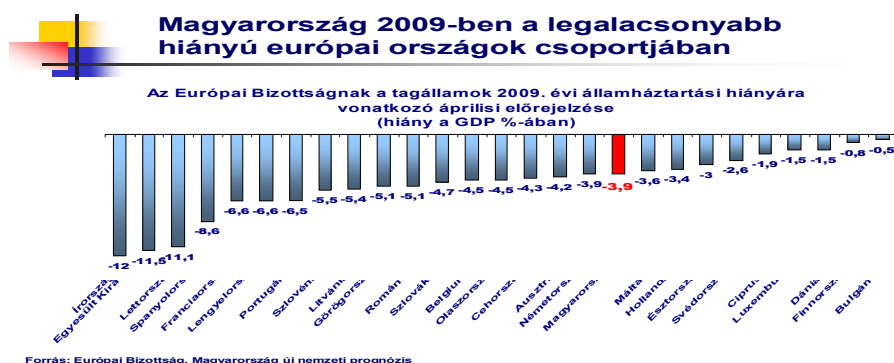
A válságkezelő kormány céljai

A kormány által 2009 áprilisában elfogadott válságkezelő program a világgazdasági krízis mélyebb és súlyosabb következményeit előzi meg. Megvédi az országot és a magyar embereket a még nagyobb bajtól, stabilizálja az állam finanszírozását, a költségvetés egyensúlyát és talpra állítja a gazdaságot.

A kormány programjában világos célokat jelölt ki:

- 1. átfogó, határozott intézkedéseket tett a rövid távú válságkezelésre;*
- 2. a költségvetési egyensúly hosszú távú javítására;*
- 3. a növekedés fenntartható ösztönzésére;*
- 4. a bizalom tartós helyreállítására.*

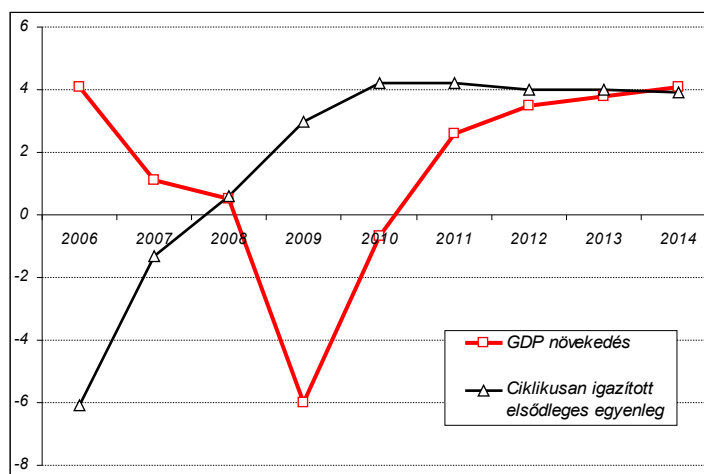
A rövid távú válságkezelés során a krízis miatt veszélyeztetett munkahelyek megvédése, az uniós források könnyebb, célzottabb felhasználása, valamint a pénzügyi válság okozta likviditáshiány enyhítése volt a legfőbb cél. Ezek együttes megvalósításával lehet a legnagyobb eséllyel megvédeni a magyar családokat, megőrizni a munkahelyeket és a vállalkozások működőképességét. Az egyensúlytalanság megszüntetése és csökkentése érdekében a kormány az államadósság szintjét csökkenő pályára állítja, és az államháztartási hiányt az IMF-fel és az Európai Bizottsággal történt megállapodásnak megfelelően idén – az unió tagállamai között a legalacsonyabb hiánnyal rendelkező harmadba tartozva – 3,8, jövőre 3,9 százalék alatt tartja.

Az egész program hosszú távú sikerének kulcsa, hogy a magyar gazdaság potenciális növekedési üteme emelkedjen: a program azt a célt tűzi ki, hogy a magyar gazdaság belátható időn belül tartósan 2 százalékkal az Európai Unió átlaga felett teljesítsen. Ezt szolgálja a foglalkoztatás terheinek jelentős csökkentése az adórendszer átalakításával, az aktivitási ráta emelése és a gazdasági versenyképesség javítása. A válságkezelő program kizárólag akkor lehet hatásos, ha a kormány helyre tudja állítani a piacok bizalmát Magyarországra, és képes lesz javítani a befektetők megítélését.

Makrogazdasági pálya

A makrogazdasági mutatók és a jelenlegi nemzetközi előrejelzések alapján 2009-ben a hazai GDP 6-7 százalékos visszaesésével kell számolni. A kiigazító intézkedések hatása miatt a GDP 2010-ben még enyhén csökken, de 2011-től már a belföldi felhasználás egyre erőteljesebb növekedése érvényesül. 2012-2014-ben – a most meghozott döntések eredményeként – a gazdaság növekedése már elérheti a 3,5-4 százalékot. A 2009-ben tervezett intézkedések hatására a strukturálisan igazított GDP-arányos elsődleges egyenleg már ebben az évben is jelentősen, 2 százalékponttal javul és eléri a 3 százalékot, 2010-ben a mutató már 4 százalék lehet és tartósan ezen a szinten is marad. Az államadósság 2010-ben tetőzik, majd a gazdasági növekedés várható beindulásával párhuzamosan dinamikusan csökkenni kezd. A kisebb adósság és a várhatóan csökkenő kamatok miatt kisebb lesz az adósságszolgálat, ami 2013-tól automatikusan visszafogja az állami kiadások szintjét.

Forrás: Pénzügyminisztérium

Kiadáscsökkentő intézkedések – az állam magán kezd...

A válságkezelő kormány első és legfontosabb feladata volt, hogy csökkentse az államháztartás hiányát és az ország pénzügyi függőségét. Ehhez szükség volt arra, hogy az állam működésén is megtakarítson. Ennek érdekében egy két év alatt 1300 milliárd forint értékű kiadáscsökkentő csomagot fogadott el a kormány.

- *Az állam magán kezdte a válságkezelő intézkedéseket: a válságkezelő kormány tagjainak fizetését 15 százalékkal csökkentette.*
- *Felkérte a többségi állami tulajdonú cégek vezetőit, hogy ajánlják fel havi bruttó jövedelmük 2 millió forint feletti részét az arra rászorulóknak, a kormány által létrehozott Krízisalapba.*
- *Csökkentette a külföldi napidíjakat.*
- *50 százalékkal mérsékelte az állami tulajdonú cégek igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságával járó költségeket.*
- *Megszüntette a miniszterelnök, a miniszterek és államtitkárok esetében a jubileumi jutalmakat, és a kormányzatban tovább foglalkoztatott állami vezetők esetében a szabadságmegváltás lehetőségét.*

Ezen túlmenően is jelentősen vissza kellett fogni az állami működésre fordított pénzeket, ezért szükség volt a

- közszféra béreinek 2 éves rögzítésére;
- 13. havi juttatás megszüntetésére, mert így őrizhető meg az egyensúly és így őrizhető meg a közszférában dolgozók állásai.

Szociális-és családtámogatási intézkedések

Szűkíteni kellett az állami kiadások közül a legnagyobb részt jelentő szociális juttatásokat is. Érvényesíteni kell a célzottság és a rászorultság elvét, hogy az adókból annak jusson több támogatás, akinek a közösség segítségére valóban szüksége van. Ez a célja a szociális és családtámogatási rendszer átalakításának. Mindeközben azért, hogy a gazdasági válság ne okozhasson súlyos társadalmi válságot, célzott eszközökkel különös gondot kell fordítani a legnehezebb helyzetben lévők megsegítésére; arra, hogy tőlük követelje a legkevesebb lemondást a válságkezelés. Ehhez elengedhetetlenül szükség van a jobb sorban élők szolidaritására is.

Új családtámogatási rendszer

- Két évig nem emelkedik a családi pótlék összege, a kormány megőrzi annak fenntarthatóságát.
- A gyermektámogatási időszakot két évben maximálja a kabinet, azért, hogy a gyēs és gyed rendszere továbbra is fenntartható legyen, és az otthon maradó nők időben vissza tudjanak térni a munkaerőpiacra.

Ezzel párhuzamosan döntés született

- a gyermekgondozási szabályok egyszerűsítéséről;
- a családi gyermekfelügyelet, mint új forma bevezetéséről;
- a közszférában a részmunkaidő kötelező felajánlásáról és a védettségi időszak 3 évre történő kiterjesztéséről.
- A kormány döntése alapján kiterjedtebbé válik az óvoda- és bölcsődehálózat: enyhül a mai túltelítettség, a most és a közeljövőben megszületendő gyermekeket 2012-től kezdődően már a kibővített intézményrendszerben láthatják el, ennek keretében közel 15 ezerrel bővíti a kormány a gyermekellátási helyek számát,
- a családi napközi esetében megemeli az állami normatívát.

Szociális rendszer átalakítása, nyugdíjreform

Azért, hogy más szociális juttatásokra továbbra is jusson biztos forrás, valamint hogy kiszűrhetőek legyenek a visszaélések:

- a kormány 10 százalékponttal csökkentette a táppénz arányát;
- és csökkenni, illetve fokozatosan kivezeti a gáz- és távhőár-kompenzációt.

A nyugdíjrendszer hosszú távú biztonságának megőrzése és a foglalkoztatás növelése érdekében döntött a kabinet:

- a nyugdíjkorhatár fokozatos 65 évre történő emeléséről;
- a 13. havi nyugdíj idej, hátralévő részének visszatartásáról és jövő évtől való megszüntetéséről, mert ennek árán védhető meg a 12 hónap nyugdíjainak biztos kifizetése.
- Amint azonban a gazdaság újra megfelelő mértékben növekszik, úgy a nyugdíjasok és a közszférában dolgozók egyaránt a növekedés nagyságától függő prémiumban részesülnek.

Új lakástámogatási rendszer

A kiadáscsökkentő intézkedések keretében felül kellett vizsgálni a lakástámogatási rendszert is. A kormány – az állami kiadások csökkentésének figyelembe vételével – felfüggesztette a korábbi támogatási rendszert, és egy újabb, kisebb de célzottabb otthonteremtési támogatást vezet be.

- Ennek keretében a 35 év alatti fiatalok részére a forintalapú lakáskölcsönhöz kamattámogatást nyújt az állam új lakás vásárlására, építésére, illetve korszerűsítésre, amely hozzájárul ahhoz, hogy az árfolyammozgásnak kitett devizahitelek száma ne növekedjen tovább.
- A gyermeces családok esetében a korhatár 45 év, a támogatás mértéke a gyermekek számával növekszik.

Új adó-és járulérendszer

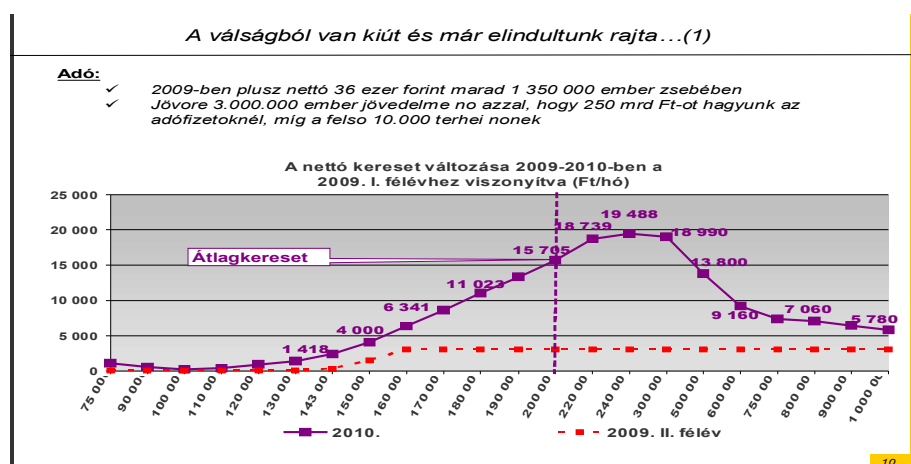
Ahhoz, hogy a kormány újból beindítsa, és növekedési pályára állítsa a gazdaságot, csökkenteni kell a foglalkoztatást terhelő adókat, valamint növelni kell a munkavállalási hajlandóságot és képességet. Csak úgy lehet nagyobb az ország teljesítménye, ha az egyes ember teljesítményét is elismeri, és ha kizárólag elviselhető és ésszerű terheket ró ki az állam.

Ez a megfontolás húzódik meg az Országgyűlés által két ütemben elfogadott adó- és járulérendszer strukturális átalakítása mögött.

A személyi jövedelemadó esetében:

- 2010-ben feljebb tolódik az alsó sáv a 2009-es 1,9-ről évi 5 millió forintra;
- 2011-től még jobban szélesedik az alsó sáv: évi 15 millió forintig csupán 17 százalékos adót kell fizetni;
- Az adókulcsok a jelenlegi 18 és 36 százalékról 17 és 32 százalékra módosulnak.

Ez azt jelenti, hogy 2009-ben több mint 1,3 millió ember nettó 36 ezer forinttal több pénzt vihet majd haza. 2010-től pedig az adózók 90 százaléka az alsó, 17 százalékosra csökkentett adósávban fizet adót. Ennek nyomán egy átlagosan, havi 200 ezer forintot kereső munkavállalónál éves szinten másfél havi keresettel (nettó 180 ezer forinttal) több fog maradni.

A foglalkoztatás terheinek csökkentése után a vállalkozások könnyebben adhatnak új munkát és biztosabban őrizhetik meg a meglévő munkahelyeket.

- 2010-től 5 százalékkal csökken a munkáltatókat érintő járulékok mértéke,
- megszűnik a tételes egészségügyi hozzájárulás,
- átalakul a társasági adó.

Mindezek nyomán mintegy 400 milliárd forinttal több marad a magyarországi vállalkozásoknál 2009-10-ben. Az intézkedésekkel jelentősen csökkennek a munkán lévő terhek.

Ezzel párhuzamosan – az államháztartás terheinek további növekedése elkerülése érdekében – növelni kellett a fogyasztás és a vagyon arányát az adóztatásban, hogy a munkán kevesebb lehessen a teher.

- *Ezért az ÁFA 2009. július 1-től átmenetileg 25 százalékra emelkedik;*
- *2010. január 1-jével 7,2 százalékkal emelkedik a gázolaj, 9,7 százalékkal a cigaretta jövedéki adója;*
- *Létrejön a három sávós vagyonadó, mely ingatlanokat, vízi, földi és légitársaságokat terhel.*

Az ingatlanokat érintő vagyonadó:

- *Az adó mértéke: 0-30 millió Ft-ig 0,25 százalék, 30-50 millió forint között 0,35 százalék, 50 millió forint felett 0,5 százalék;*
- *az első ingatlan 30 millió forintig, a második 15 millióig adómentes, a harmadik, illetve a sokadik ingatlan pedig már az első forinttól adózik;*
- *Nagycsaládosok számára gyermek utáni 15 százalékos kedvezmény;*
- *Nyugdíjasok illetve munkanélküliek számára adófelfüggesztés lehetősége.*

Példa: egy 32 millió forintos ingatlan után 2010-ben 112 ezer forint vagyonadót kell fizetni.

Az intézkedéseknél a kormány tekintettel volt a nehezebb helyzetben lévő társadalmi csoportokra, így pl. az alapvető élelmiszereket és a távhőt a kedvezményes, 18 százalékos kulcsba sorolta.

A Bajnai kormány az első, amely lépéseket tett az adóparadicsomokba menekített jövedelmek megadóztatására. 2010-től minden Magyarországon megtermelt jövedelem és vagyon után Magyarországon kell adózni.

Lakáshitelek megsegítése

Annak érdekében, hogy a forint árfolyammozgása, valamint a gazdasági válság miatt nehéz helyzetbe került devizahitelesek megvédje, a kormány betervezte és az Országgyűlés elfogadta a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó készfizető kezességéről szóló törvényt, amely az Európai Bizottság jóváhagyását követően léphet hatályba.

Az állam átmeneti időre készfizető kezességvállalással segíti azokat, akik a törvényben meghatározott lakás célú kölcsönt vettek fel, majd a válság miatt, önhibájukon kívül 2008. szeptember 30-át követően veszítették el a munkahelyüket. A kormány 2009 júniusában kiterjesztette a lakáshitelek megsegítését készfizető kezesség formájában szolgáló támogatást azokra a kiskeresetű adósokra is, akik nem veszítették el állásukat, de gondot okoz nekik a hitelek törlesztése.

Szolidaritási csomag

A válság miatt nehéz helyzetbe került állampolgárookra tekintettel a kormány elfogadta az ún. szolidaritási csomagot, amelynek keretében átmeneti, gyors segítséget kíván adni az alacsonyabb jövedelmű, elsősorban gyermekes családoknak, valamint a nyugdíjasoknak.

Az 1 milliárd forintos állami kezdetőkével felállított Kríziskezelő Programból kis összegű, vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható. Ezzel 30 napon belüli gyors segítséget lehet adni a globális gazdasági válság miatt nehéz helyzetbe került, alacsony jövedelmű, elsősorban gyermekes családoknak. A program augusztustól novemberig tartó első ütemében 20 és 50 ezer forint közötti összeg igényelhető.

A Kríziskezelő Program javára ajánlhatják fel az állami cégek vezetői havi jövedelmük bruttó 2 millió forintot meghaladó részét, ezt egészíthetik ki a vállalati és állampolgári önkéntes felajánlások.

A Nyugdíjbiztosítási Alap méltányossági nyugdíjkeretét 200 millió, az egyszeri segélyre fordítható előirányzatot 300 millió forinttal egészítette ki a kormány. Ebből mintegy 40 ezer nyugdíjas számára adható akár egyszeri 15-20 ezer forintos támogatás, illetve a méltányossági nyugdíjemeléssel havonta több ezer forinttal emelhető a leginkább rászoruló nyugdíjasok juttatása.

A kormány döntött arról, hogy a szolidaritási csomag keretében megőrzi a 65 év felettek ingyenes utazási kedvezményét, és 2011-ig kialakítja a kedvezmények regisztrációs rendszerét, hogy célzottan, csak a valóban rászorulókhhoz jusson el a közösség támogatása.

Munkahelymegőrzés

A kormány az elmúlt hetvenöt napban kiemelten kezelte a munkahelymegőrzés feladatát. Megnövelt összegekkel támogatja a munkahelyek megőrzését, a vállalkozásokkal történt konzultációt követően több programot indított és indít a jövőben is. Központi programmal segíti a jelentős (50 fő feletti) csoportos létszámcsökkentések megelőzését, a foglalkoztatási szerkezetváltást.

A kormány javaslatára az Országgyűlés ellenszavazat nélkül fogadta el a rendezett munkaügyi kapcsolatokról szóló törvénymódosítást, melynek legfontosabb eleme, hogy – a gazdasági válság kihívásaira tekintettel – a jövőben csak a súlyosabb szabálytalanságot elkövető munkáltatókat zárják ki az uniós és hazai támogatási, valamint a közbeszerzési eljárásokból.

A 2009 májusában 20 milliárd forintos európai uniós forrásból elindított 4+1 képzéssel kombinált munkahelymegőrző program keretében több mint 50 ezer munkahely megtartásához ad állami segítséget a válságkezelő kormány.

Ágazati politikák – mezőgazdaság, turizmus, járműipar, logisztika, építőipar

A foglalkoztatás javítása és versenyképesség növelése érdekében egyszerre kell támogatni a munka-intenzív, azaz sok embert foglalkoztató ágazatokat, amilyen a mezőgazdaság, a turizmus és az építőipar, és erősíteni kell a nagy hozzáadott értékkel termelő iparágakat, mint a járműipar, a logisztika, az informatika és telekommunikáció.

Az ágazatok támogatása keretében a kormány döntött:

- *a turizmus esetében a szálláshely ÁFÁ-jának a kedvezményes, 18 százalékos kulcsba történő átsorolásáról;*
- *a mezőgazdaság esetében a különböző élelmiszeripari bankgarancia és forgóeszköz-hitelprogramok elindításáról;*
- *a járműipari és a logisztikai akciótervek elfogadásáról.*

Válságkezelés szempontjából kiemelt jelentőségű terület az építőipar. A válságkezelő kormány ezért április végén, az Országgyűlés június közepén az építési beruházásokat tovább gyorsító törvénymódosító javaslatokról döntött.

- *A rendelkezések nem csupán a kulcsfontosságú beruházások esetében jelentenek segítséget, hanem valamennyi építési tevékenység gyorsításához hozzájárulhatnak. Összességében egyszerűbb, olcsóbb, hatékonyabb, gyorsabb lesz az építésügyi igazgatás, és a korábbinál megbízhatóbb a beruházás-előkészítés. A gyorsító csomag része a Biztos kéz program jövő évi elindítása is, amely az építetők fedezetkezelő jogintézményének bevezetésével a garanciák megteremtését, a kockázatok csökkentését, a láncartozások fékezését célozza.*
- *A kormány által meghirdetett 1800 milliárd forintnyi beruházás-élénkítő program keretében több mint 600 beruházást lehet megindítani, óriási összegű megrendeléseket biztosítva ezzel a magyar építőiparnak. A vállalkozások így megőrizhetik működőképességüket és megtarthatják a munkahelyeket. A beruházás-élénkítő csomag tételesen, határidőkre lebontva tartalmazza azokat*

az uniós fejlesztéseket, amelyek során többek között 267 iskola, 23 rendelőintézet, 78 városi terület újulhat meg, több mint 400 km vasúti és mintegy 350 km közúti beruházás valósulhat meg.

- Ugyancsak jelentős építőipari megrendelést jelent az a 15 milliárd forint értékben meghirdetett panelprogram, amelynek keretében közel 55 ezer lakásban kerül sor energiahatékony beruházásra.

Szakképzés

A szakiskolai képzés rugalmassá tétele, a lemorzsolódás csökkentése, a szakmunkás életpálya vonzóbbá tétele érdekében a kormány feloldotta azt a korlátozó rendelkezést, amely alapján tizenhat éves kor alatt nem lehet megkezdeni a szakképzést, ezzel lehetővé téve, hogy az általános iskola elvégzése után közvetlenül is be lehessen kapcsolódni a gyakorlatorientált szakképzésbe. A 9-10. szakképző évfolyamokon a diákok lehetőséget kapnak a hiányzó alapképességek pótlására, megszerzésére, a további képzés megalapozására is, valamint a szakképzés egészében lehetővé válik a szakképzést előkészítő ismeretek beszámítása a szakképzési évfolyamokon folyó tanulmányokba, lerövidítve ezzel a szakképzés idejét.

Közrend, közbiztonság

Magyarország polgárai joggal várják, hogy az állam gondoskodjon nyugalmukról, életük és vagyonuk védelméről, a közbiztonságról. Fentiek érdekében a válságkezelő kormány változtat a jogszabályokon, megerősíti a rendőrséget, szélesebb együttműködést szervez.

Annak érdekében, hogy a bünt megfelelő büntetés kövesse, a kabinet kezdeményezte a Büntető Törvénykönyv módosítását, hogy a fegyveres és erőszakos bűnelkövetők, különösen pedig a visszaesők a mainál sokkal szigorúbb büntetéssel nézzenek szembe. A megtámadottak, a sértettek kockázatát a kormány ezzel szemben csökkenti, jogait erősebben védi.

- Emelkedik a visszaesők büntetési tétele (pl. harmadik alkalom után – például testi sértés, rablás esetében) és nem lesz lehetőség enyhítő körülmény figyelembe vételére, feltételes szabadságra bocsátásra, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére.
- Szigorúbb büntetésre számíthatnak a jövőben a fegyveres bűncselekmények elkövetői. Az új szabályozás figyelembe venné a fegyver használatát. (pl. fegyveres rablás jelenleg 5-10 év; a jövőben 5-15 évig terjedne a büntetési tétel).
- Emelkedik a jelenleg kiszabható pénzbüntetés alsó, illetve felső határa.

A rendőrség megerősítése érdekében, a szükséges pénzügyi feltételek biztosítása mellett a kormány döntött arról, hogy év végére minden településen legyen állandó rendőri jelenlét, vagy rendszeres járőrözés, a bűnügyileg jobban fertőzött városokban pedig legalább 20 százalékkal növeli a rendőrök közterületi jelenlétét.

- Új anyagi elismerést vezetett be azon hosszú szolgálati idővel rendelkező rendőrök számára, akik vállalják, hogy legalább még öt évig szolgálatban maradnak.

A válságkezelő kormány törvénnyel is megteremtette a feltételeit annak, hogy egy-egy településen az önkormányzat és minden olyan szervezet, amelynek dolga van a közbiztonság fenntartásában, hatásosan működjön együtt a Rendőrséggel, sokszorozza meg annak erejét. Különösen számít a kabinet a közterület-felügyeletekre (ezek hatáskörét lényegesen bővíteni kívánja) és a rendészetben önként szerepet vállaló polgárőrökre.

- A közterület-felügyelet munkatársai bizonyos esetekben elszállíthatják a tilosban parkoló gépjárműveket (pl. ha akadályozzák a közlekedést) valamint a saját életüket, vagy testi épségüket közvetlenül veszélyeztető támadás esetén gumibotot alkalmazhatnak.
- A polgárőr szervezetek a jövőben gázspray-t igényelhetnek a rendőrségtől, amit passzív védelmi eszközként, kizárólag jogos védelmi helyzetben alkalmazhatnak.

